

ните планове и програми, вниманието към тях обикновено е недостатъчно. Факт е, че в това отношение на студентите не се предлага онзи обем от знания, от които те се нуждаят, за да бъдат ефективни проектанти и организатори на изследването на масови явления. Без да навлизаме в детайли, ще отбележим, че една ревизия на учебните планове и учебната литература през оптиката на производствения процес, разглеждан като едно цяло, би била от голяма полза.

4.10. Въпросът доколко е целесъобразно използващите статистически данни нестатистики да бъдат обучавани на базата на по-кратки курсове по статистически методи (както това днес се наблюдава в преподаването) е съществен. Можем да се запитаме дали това е най-подходящият начин, доколкото те по принцип следват структурата на курсовете за статистиците. Целесъобразно е един курс по статистика, примерно за икономисти, да бъде подчинен изцяло на техните функции, т.е. да се свърже с онова, което им е нужно именно като ползватели, а не като производители на статистически данни.

Доминиращата функция на икономистите е да подпомагат обосновката на адекватни решения за дейността на фирмите или сами да вземат такива. Нужните им за тази цел знания се отнасят много по-малко, например до проверка на адекватността на регресионните модели, отколкото да знаят какви са познавателните възможности и съдържание на важните за тях статистически показатели, каква статистическа информация се събира, къде може да се намери тя по различните нива на агрегиране - по икономически сектори, в регионален и международен план и т.н.² Много важно е икономистите да знаят как "да четат" статистически данни и особено как да правят коректни сравнителни анализи, за да разбират промените в икономическата конюнктура по-добре; да откриват появили се нови тенденции (смяна на посоката в развитието); да виждат и оценяват противоречия и диспропорции, зараждащи се проблеми, евентуална поява на "тесни места"; да откриват нови, неизползвани възможности за дейността на фирмите. Съществено важно е също да виждат и оценяват реалните рискове за грешки - не само стохастичните и нестохастичните, съдържащи се в данните, но и при тяхната интерпретация и използване.

Подобни специфични изисквания ще предявяват ползвателите на статистически данни, знания и умения от всички други области на практиката и научното познание. Но за да се отговори на тях с адекватни учебни програми, се налагат специални проучвания на специфичните им потребности, както това става в областта на материалното производство. Защото тъкмо те са нашите "клиенти".

² Има оценки, че само в САЩ загубите на бизнеса от неумелото търсене на статистическа информация и погрешното ѝ интерпретиране са около 1.5 млрд. годишно. "Заслуга" за това със сигурност имаме и ние - статистиците.